

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:

Fölvételnek árszabály szerint Battara P. könyvnyomdájában vagy a kiadóhivatalban, Susak Glavanház, továbbá Goldberger A. V. Schwarz Gyula, Eckstein Bernát, Fischer A. hirdetői irodájában Budapest, Váci utca, Oppelk B. nélf, Bécs, Stubenbastei N. 2

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

A szerkesztő lakása

Susak Glavanház.

Előfizetési ár — Associazione:

Egy évre . . . . . Per 1 anno 6.— Ft.

Félévre . . . . . 3.— 6 mesi 3.—

Negyedévre . . . . . 1.50 3.—

2 hóra . . . . . 1.— 2.—

Külföldre 1 évre . . . . . Per l'estero 8.—

1892 április 24

Megjelenik minden vasárnap

24 Aprile 1892

Vasuti előléptetések.

Százhetvenkét vasuti főhivatalnoknak előléptetési okmányát írta alá a napokban Baross kereskedelemügyi miniszter. És ez csak egy kis része az összes hivatalnokokra kiterjedő avancementnek, mely számra, hír szerint, meghaladja az ezret. De nem e példátlan mérve a tömeges kinevezésnek indít bennünket arra, hogy e momentummal foglalkozzunk. Habár a hivatalnoki kar mint az ország fágasabb értelemben vett közgazdasági érdekeinek hivatott gondozója és letéteményese, nagy figyelmet érdemel, a tisztviselői karnak, hogy úgy mondjuk, személyi ügyei távol esnek attól a körtől, melyből tárgyalandó kérdéseinket mérteni szoktuk. Ez a jelenség azonban ezuttal kiváló figyelmünkre tarthat igényt, tekintettel azokra a különleges viszonyokra, melyek közt a m. kir. államvasutak hivatalnoki kara az utóbbi időkben mozgott.

Ismeretes az a példátlan igazítás, melyet egy ellenzéki hírlap a m. kir. államvasutak hivatalnokai között folytat. Az „ower-working” jelszava alatt irányatosan közöl minden legapróbb hírt, mely akár a legjelentéktelenebb balesetet, akár

valamelyik vasuti alkalmazottnak végelgyöngülésben történt kímulását, vagy elmezavarodását tárgyazza. Nem egyszer a strike eszméjét is fölszínre vetette, mint a mely által a vélt sérelmek legjobban orvosolhatatlannak. Mondhatni: a lelkiismeretlenség végső határáig megy az a törekvés, mely a vasuti alkalmazottak közé a lázadás üszkét dobni igyekszik. Hála a vasuti alkalmazottak józan gondolkodásának és kötelességtudásának, a szikra sehol sem gyújtott. Most pedig a földalatti műhely, melyben e modern bombagyár termékeit készítette, kénytelen lesz beszüntetni működését, melyet joggal mondhatnánk végzetesnek, elgondolva a következményeket, melyekkel egy esetleges munkabeszüntetés járt volna. Bennünket természetesen elsősorban az a jelentékeny anyagi kár érdekel, mit az ország kereskedelme és forgalma szenvedett volna a strike által, de alig szenved kétséget, hogy vállalkozásukat keserűen megsínylették volna annak részesei is.

Meg kell ezt említenünk most, midőn a legvilágosabb roszakarat is elnémul a jóindulatnak ama nyilvánulásával szemben, melyet a kereskedelemügyi miniszter a vasutasokkal szemben tanusított. Fényes bizonyítéka ez annak, hogy

a miniszter, a mint azt a vasutas küldöttségnek annak idején joggal jelentette, a közvélemény gondviselője érdekeinek legjobban megvédte, nem késített ezt oly mérvben megmutatni, a minő eddig még soha elő nem fordult.

Nem állítjuk mi sem, hogy a vasuti hivatalnokok állása sine cura lenne, sőt még azt sem, hogy talán szolgálatuk mértékén felül volna díjazva, valamint annak elismerésétől sem idegenkedünk, hogy az anyagi munka néha a testnek a rendesnél magasabb igénybevételével jár. De hát a hivatali szolgálat, mely ágában találkozunk megfelelő javadalmazással? És vajon a szolgálati köröknek melyik ágában nem fordul elő soha, hogy a rendkívüli munkahalmaz vagy rendkívüli körülmények rendkívüli erőfeszítést igényeljenek?

Azt sem vonhatjuk kétségbe, hogy a m. kir. államvasutak hivatalnoki karának törzse, az anyahálózatnak alkalmazottai, a többi rendbeli államosításokkal átvett idegen hivatalnokok beosztása folytán előléptetési viszonyaikban némi hátrányt szenvedtek. Jó részben most ez is kiegyenlítést nyer, mert a mint az ismertetett előléptetésekből látjuk, ezuttal a miniszter különös tekintettel volt a

törzshálózat főhivatalnokaira, és nincs okunk kétségbe vonni, hogy a beállott aránytalanságok kiegyenlítése érdekében ez a szempont lesz irányadó az egyszerű hivatalnokok előléptetésének kérdésében is. Ha pedig e nézpont egy ideig érvényben marad, úgy, tekintettel arra az élénk fluctuációra, mely a sok ezernyi főből álló vasuti hivatalnoki karban mindig észlelhető, rövid időn teljesebben ki lesz egyenlítve a különbség, mely pillanatnyilag az átvett alkalmazottak előnyére fenforog.

Szolgáljon ez buzdításul a jövőre nézve a vasuti hivatalnoki karnak, melynek ismételt elismeréssel adózunk azért, hogy morális ereje nem maradt a physikai mögött. A nagy angol admirális a kötelesség teljesítésére hivatkozott, és ez elég volt, hogy tengerészeit a világtörténelemben hiesse vált diadalra lelkesítse. A magyar államvasutak alkalmazottaival szemben senki sem hivatkozott a kötelességre. Ismerték ők maguk is, és teljesítették híven, daczára az elégtelenség erőszakos szításának...

Elvezek az újonnan kinevezettek elégedettségben a husvétii piros tojást, melyet a miniszter jóindulata érdemeiknek elismerése által nyújtott. Azok pedig, kiket e

A fiumei kormányzóról.*)

Január végén volt 8 esztendője, hogy Győr város és megye impozáns ünnepségek közt ismerkedett meg új főispánjával, Batthyány Lajos gróffal.

Az akkor még alig 24 éves mánás két fényes név ajánlatával tarthatott igényt a győriek hazafias lelkesedésére és rokonszervére, mert a Batthyány és Andrássy nevek egymagukban is elégségesek, hogy viselőjüknek két magyar törvényhatóság bizalmát előlegezze. A győriek e bizalom előlegzésére szívesen hajlandók voltak. Mikor azután megjelent köztük az új főispán és elmondotta székfoglaló beszédét, akkor már a nagynévi család méltó atyját és Andrássy Gyula gróf jó választott vejét üdvözölték benne s a bizalmat nem előlegképen ajánlották fel.

Elmúlt a fény, pompa, ünnepelés, következtek a munkanapok.

A két győri törvényhatóság közül a megyei esekélyebb munkakörü. — Annál nagyobb és fontosabb tért nyit azonban a főispánnak a városi törvényhatóság.

Hogy a városok adminisztrációja rendezett legyen, a fejlődésüket biztosító tényezőket felismerjék, felhasználják s felhasználhassák, autonom jogukat cél-

szetűen és a polgárság javára, mégis a törvényes korlátok beartásával hasznosan gyakorolják, társadalmi életükben az összetartás, az egymással való megférést képesek megbontás, lazítás helyett összefűzzék; mindezt éppen nagy befolyást gyakorol a főispán egyénisége és közreműködése.

Győr város Batthyány Lajos gróf főispán székfoglalása idejében súlyos viszonyok közt volt. A Khuen-Héderváry Károly gr. horvát banná kinevezett volt főispán által hagyott örökség nem kevés kötelezettségeket rótt az utódra, mert a város az előtte való évi árvíz pénzügyi következményeit szenvedte. E bajok nagy részét Khuen-Héderváry gr. az összes segédeszközök megszerzésével és felhasználásával megszüntette, de a végleges tisztázás és a város fejlődésének alapvető munkálata Batthyány gr. főispán működésének idejére maradt.

Már az első évben betegség folytán szükségessé vált, polgármester változás és az anyagi zavarok rendezése céljából konverziós kölesön fogadta az új főispánt, a kinek ítélőképessége nagy figyelmet, teljességet szorgalmat kívánt, hogy a város sok mindenféle — köztük akárhány felesleges — ügyével megismerkedjék és főispán befolyását a város javára érvényesíthesse. Ez nemcsak akkor, de később is, főispánjának egész ideje alatt, sikerült.

Győr nagy átalakulásoknak nézett elé. A város közönsége szakítást kíván az elmult rendszerrel, a mely gépmunkát végzett egyrészt, másrészt meg, vágán éppen ebből kifolyólag, számos kedvező és önként kínálkozott alkalmat elszalasztani engedett, a helyett, hogy a város javára felhasználta volna. Valamivel frissebb szellem vonult be a város házára, hol az első és legfőbb jelszó volt: a pénzügyi egyensúly helyreállítása, a pénzügyek rendezése. A többi tanulmány lett. — De már ez is haladás volt.

A sors szatirája, hogy a pénzügyi rendezés éve alatt érte a várost egy szomorú eset. Egy szép napon ugyanis arra ébredt, hogy összes pénztárait megdézsmálták. A sikkasztások országszerte nagy port vertek föl. A város nehéz helyzetbe jutott, reputációja szégyenletes esorbát szenvedett. E nehéz napokban a város közönségének könnyen érthetőleg felizgott nyugalma hamar visszatért, mert a vizsgálat élére Batthyány Lajos gróf főispán állt. Batthyány gr. a szigorig erőlyes volt és magatartása arra irányult, hogy a közönség is teljes elégtételt nyerjen. Szó sincs róla, lett volna elnézésre alkalom, de az országos közvélemény előtt ennek nem volt helye. A fiatal gróf, mint főispán jól választott munkatársaival a legapróbb részletekig átvizsgálta a városi adminis-

trációja minden ágát és gyökeresen rostit, alapjában reformált.

Alig öt éve ennek az esetnek s ma Győr város adminisztrációja mintaszertű, számvevősége pedig (a fővárosét sem véve ki) páratlan az egész országban. Ma már a város biztos alapokon vezetheti a megvalósulás felé reformterveinek sokaságát. S hogy a helyzet rövid idő alatt ily szerencsés alakult, köszöni a város Batthyány gr. buzgóságának, sok esetben kezdeményezésének és mindenkor, minden fórum előtt odaadó támogatásának. Aki csak egy kevésbé beavatott a városi ügyek természetébe s a városok fejlődését elősegítő tényezőket ismerős, mérlegelni tudja Batthyány Lajos gr. főispáni tevékenységének horderejét, ha egyszerűen kiírják, hogy a város a győri Dunaág állandó jellegű rendezésének kérdését megoldotta, épít továbbá 3 vashidat, dunai rakodópartot gyalogsági laktányát, új városházát: van kir. táblája, vásárterét rendezte, lakóviszonyait javította és — anyagi viszonyai a pénzügyi egyensúly helyreállításával rendezettek. Vagyis, ma már a város jövő fejlődés munkáját szilárd alapon és nyugodtan vezetheti.

De nemcsak u. n. hivatalos dolgok intézésében vett részt Batthyány Lajos gróf. Elén állt az összes társadalmi mozgalmaknak és egyleteknek.

Az árvédelmi munkálatok folytán a

* Lapunk előző számából is hiányában kimaradt.

zuttal nem ért a sor, merítsenek ebből reményt és bizalmat arra nézve, hogy Baross az ország javára irányított lankadatlan munkálkodásában nem feledkezik meg azokról, a kik genialis concepcióinak kivitelében neki segédkeznek és nemes gondoskodására a jövőben sem fognak alap nélkül számítani.

Az ily módon biztosított összetartás és ragaszkodás, melyet megbontani az ármánynak és roszakaratnak nem sikerülend, legyen záloga annak, hogy egy elégedett és kötelességű hivatalnokai kar fölött álló nagy miniszter alárendeltjeiben mindenkor buzgó és odaadó közharcosokat fog találni, kik lelkesedve követik a lánglelkű vezér által már eddig is annyi diadallal lobogtatott zászlót, melynek jelszava: Tedd nagygyá a hazát!

A fiumei kikötő fontosabb áruinak forgalma

(Szarmazási és rendeltetési hely szerint kitérítve.)

1892 hó április 4—10 ig.

Behozatal vasúton Fiuméba

Gabonaművek és ütemények.

Tengeri: Simontornya 1010, Rác 105, N. Milstic 610, Dobróköz 103, Vukovár 1008, Ercsi 207, Sziszek 302, S. Hőgyész 304, Brod 204, Panczely 409, Vinkovca 767, Oriovac 304, Samac 597, Novska 101, Orosháza 100, Báltaszék 865, Dombóvár 1022, Verpolje 406, Pécs 504, Sárbogárd 101, Uj Gradiska 202, Dárda 206, Eszék 100, Vukovár 300, Kétegyháza 101, Gráz, 105 Ruma 102, Jasenovac 101, Verpolje 102, Varsadin 304 összesen 10562 qu.

Buza: Beleg 104, Czecha 102, B. Brod 203, Sziszek 410, Uj Kapella 305, Brsadin 102 összesen 1226 qu.

Zab: Sziszek 410 qu.

Árpa: Vinkovca 41 qu.

városi sétatérrel szemben és a színház mögött nagy területet kapott a város ajándékba, a melyet a kormánybiztos töltetett föl. A város zavarba jött, mert a terület beültetésére nem volt pénze. Batthyány gr. ezen is segített. Kezdeményezésére szűpítő-egylet alakult, a mely átvette a város költségében kerestési célokra előirányozott összeget és azt saját vagyonával kiegészítve átvette a városi sétatérnyakat. A kopáran átvett terület ma szebb és kedveltebb sétatér, mint a régi volt.

Különösen méltatta Batthyány gróf a tüzoltó-egyletek önfeláldozó működését. Készséggel elvállalta a győri egylet elnökségét és az egylet minden választmányi ülésén és közgyűlésén jelen volt. Sőt a tavalyi közgyűlésre egyenest a tud. akadémiából, hol Andrassy fölött akkor tartották az emlékbeszédet, hajtattat a vasútra, hogy a gyorsvonattal, a gyűlés kitűzött idejére odaérjen. Elképzelhető a győri, sok tagot számláló tüzoltó egylet öröme, amelyet a múlt havi bucsuzásnál az a kijelentése költet, hogy nem bucsuzik, mert az egylet elnökségét megtartja.

Ikervárott is ő maga volt a tervezője s ma is főparancsnoka és fentartója a tüzoltó egyletnek. Mint ikervári főparancsnok vett részt néhány évvel ezelőtt egy villámsújtott ház oltásában, amely alkalommal az égő házból egy emberéletet mentett ki. Mindenkinék eltiltotta ugyan az eset kibeszélését, de a lapok mégis csak megtudták.

Liszt: Budapest 7873, Szeged 1700, M. Vársárhely 102, Laibach 25, Sziszek 100, Debrecezen 402, Zágráb 10, Szabadka 68, N. Kikinda 100, Losonez 306, Vukovár 1908, Arad 202, Temesvár 300, Czapiag 102, Valonea 400, Károlyváros 203 összesen 13801 qu.

Gyarmatárú:

Czukur: Bisenez 669, N. Surány 104, Olmütz 100, Bükk 100, összesen 973 qu.

Füvenűk:

Donga: Kassa 202, Szatmár 200, Banjaluka 1008, Brod 1212, Czapiag 200, Szt. Régen 2694, Omarska 1723, Novska 306, Okucane 101, Csurgó, 201, Szibó 103, Vrbovsko 300, Uj Gradiska 205, Csaba 101, Ogulin 205, Delnice 100, Fuzine 309, Dombóvár 100, Köflach 210, Kúhsdorf 107, Vorfberg 101

Épületfa: Varsád 396, Monostor 221, Kraimbürg 209, Villach 210, Ogulin 2730, Vrbovsko 931, Zdenice 207, Lokve 1036, Sziszek 311, Sz. Régen 315, Budapest 206, Delnice 102, Novi 205, Laibach 105, Rann 110, Skrad 202, Dees 110, Uj Gradiska 315, S. Gorond 100, Omarska 600, Kassa 202, Fuzine 209, Vinkovci 515, Verpolje 210, Téesó 105, Varsád 210, Zdenice 105, Gornje 235.

Behozatal tengeren Fiuméből

Kávét: Trieszt 373.1, New-York 417.6 összesen 790.7 qu.

Deligymölcs: Trieszt 94.4 qu.

Rizs: Belföld 112, Indiából 35.720, összesen 35832 qu.

Dohány: Dalmacia 104.4 qu.

Bor: Dalmacia 5385.6, Olaszországból 121.4, összesen 2507.0 qu.

Szesz: Belföld 101.2 qu.

Pamut és pamutárú: Anglia 152, Belföld 18, összesen 170.

Köszén: Traghetto 3230 qu.

Vas és aczél: Anglia 425, Belföld 6.1, összesen 931.1 qu.

Vegyszerek: Belföld 24.5, Olaszország 126.8, Anglia 210, összesen 361.3 qu.

Olaj: Belföld 207.2 qu.

Tégla: Belföld 200, Olaszország 3770, összesen 3970 qu.

Batthyány Lajos gr. nevezetes külföldi utazásokat is tett s a diplomáciai pályára iránt nemcsak hajlamot érzett, de ahhoz való tehetségének is jelét adta. Mint közigazgatási főnök törvényismerete teljes. Gondolkozásában és cselekvéseiben szavadelvíví. Társadalmi téren mindenkiel szemben egyformán előzékeny.

Batthyány Lajos gr. most a fiumei kormányzó székét foglalja el, hol kétszeresen szüksége lesz tapintatosságára, hogy meglevő tulajdonságait, az erélyt és jóakaratot hol és mikor alkalmazza — és kitünő tehetsége, jeles képességei előnyeire. A nyolcz évi győri gyakorlat alatt különféleképek alakult helyzetek vártak és nyertek tőle szerencsés megoldást; finom érzéke e tapasztalatokat bácsesen tudja értékesíteni. A fiumei sajátos viszonyok közt is mindenkor meg fogja tudni találni a helyes utat, a melyen fontos bizalmi állása méltó betöltésével Fiume érdekeit a legjobban előmozdíthatja.

Az új kormányzó személyisége különben nem ismeretlen a fiumeiek előtt, valamint ők sem Batthyány gr. előtt. — Évről-évre huzamos időt töltött finiragaszkodással szeretett apósa és politikai tanítómentere, Andrassy Gyula gróffal és később — fájdalom — nélküle Abbaziában.

A tisztelethez, a melyel az idők alatt és óta környezték, bizton mondhatom, a legrövidebb idő alatt a szeretet fog csatlakozni.

Kivitel tengeren Fiuméba.

Gabonaművek és ütemények.

Tengeri: Belföld 4880, Olaszország 1034, összesen 5914 qu.

Árpa: Belföld 232, Brazília 4914 összesen 281.4 qu.

Buza: Belföld 906 qu.

Zab: Belföld 37.2 qu.

Bab: Rotterdam 3711, Belföld 38, összesen 3749 qu.

Rizs: Belföld 1500, Olaszország 200, Anglia 4833.3, Franciaországba 1283, Brazília 3585.3, Egyiptom 25, Kis-Ázsia 12, összesen 11449.6 qu.

Gyarmatárú:

Kávét: Belföldre 27.8, Törökországba 42.7 qu.

Czukur: Belföldre 94 qu.

Deligymölcs: Belföldre 14 qu.

Különfélék:

Asványvíz: Olaszországba 100.8, Angliába 2256, Egyiptomba 100, Törökországba 2.7, összesen 3579.5 qu.

Bor: New-Yorkba 1025.5, Törökországba 3.3, Kis-Ázsiába 7.5, Egyiptomba 12.7, Braziliába 113.5, Angliába 30.1, Belföldre 89, összesen 1281.9 qu.

Szesz: Belföldre 58, Braziliába 25.7, Egyiptomba 204.7, Törökországba 102.1, New-Yorkba 1123.4, összesen 401.5 qu.

Asványvíz: New-Yorkba 360.1, Hamburgba 10.2 qu.

Aszaltszilva: Rotterdam 202.1 qu.

Papír: Rotterdam 55.7, Hamburg 3.2, Brazília 466.2, Egyiptom 6.6, Kis-Ázsia 40.4, Romaniába 73.5, Angliába 133.2, Belföldre 10, összesen 788.8 qu.

Gép: Angliába 177, Hamburg 3 qu.

Sutor: Braziliába 215.5 qu.

Vegyszerek: Egyiptomba 79, Törökországba 26.6, New-Yorkba 31.8, Angliába 113, Olaszországba 105, Belföld 80, összesen 435.4 qu.

Füvenűk:

Deszka: Egyiptomba 6516, Antwerpenbe 21360, Albániába 2025, Olaszországból 12611, Belföldre 10.0000, — összesen 52544 drb.

Lécz: Egyiptomba 2159, Albániába 1289, Olaszországból 3333, — összesen 6133 drb.

Donga: Franciaországba 799334, Angliába 18000, Olaszorszába 17130, összesen 834464 drb.

Erősdeszka: Franciaországba 8976, Olaszorszába 2167, összesen 11143 drb.

Talpfa: Antwerpenbe 804, Olaszországba 700.9, összesen 7834 drb.

Parketta: Antwerpenbe 8310 drb.

Cserfa: Antwerpenbe 155, Angliába 86, Olaszorszába 93.0, összesen 224 m.3.

Fatábla: Olaszorszába 98706 drb.

Az állami segélyben részesülő magyar horvát gozh. társaság hajó-járatok által közvetített áru és személy forgalom.

Fiume-metkovichi gyorsvonal.

Kivitel Fiuméből.

Zara 376.69, Spalato 3516.23, Trapano 224.07, Metkovich 9837.93 m. m. összesen 13954.93 m. m. mázsa.

Behozatal Fiuméba:

Zara 106.51, Spalato 3842.92, Trapano 97.20, Metkovich 437.81 m. m. — összesen 4484.44 m. m.

E vonal áruforgalma a f. évi január havi forgalommal szemben 5579.18 qu. val emelkedett.

Nevezetesebb kiviteli áruk voltak: 7536.53 qu. tengeri, 1299.37 qu. liszt,

1492.18 qu. árpa, 951.90 qu. hordó, 742 qu. rizs, 255.65 qu. kőolaj, 143.18 qu. vasárú, 102.55 qu. bab, 206 qu. rizskorpa, 262.35 qu. buza, 105.17 qu. sőr, 162.79 z. tengeriliszt, 100 qu. tégla stb. A behozott áruk közt volt: 4040.41, q. bor, 232.80 q. dohány, 62.02 q. likör, 51.56 q. olaj, stb.

Fiume-trieszti vonal.

Kivitel Fiuméből 1425 m. m.

Behozatal Fiuméba 1816 m. mázsa, összesen 4250 m. m.

Osszehasonlítva a f. évi január havi forgalomhoz, e vonal forgalma 626.18, q. val emelkedett.

Nevezetesebb kiviteli áruk voltak: 501 q. rizs, 201.25 q. tengeri, 100 qu. bab, 63.50 q. sőr, stb.

A behozatal cikkeiből említendő: 355.42 q. olaj, 18111 q. zöltség, 114.76 q. szappan, 126.53 q. rizs, 75.31 q. kávé, 58.32 q. cezef, 91.20 q. bőr.

Személy szállított Fiuméből 60, Fiuméba 64, összesen 124, vagyis 35-el több mint f. évi január hóban.

Kivitel Fiuméből	2836.25
Behozatal Fiuméba	671.02
Kivitel Zenggből	230.90
Kivitel Carlobagóbból	9.21
Kivitel Pagóbból	0.65

E vonal forgalma a m. évi február havi forgalomhoz hasonlítva q. val 4881.07 csökkent.

Fontosabb kiviteli cikkek voltak: 556.94 q. tengeri, 485.67 q. liszt, 102.31 q. vasárú, 167.80 q. tengeriliszt, 167.91 q. kőolaj, 166.50 q. kézműáru, 209 q. bor, 118.98 q. dohány, 103.55 q. buza.

Személy szállított Fiume és Zeng közt 1089, Fiume és Pago közt 301, összesen 1390, vagyis 489-el több mint múlt évi február hóban.

Fiume-vegliai vonal.

Kivitel Fiuméből 41

Behozatal Fiuméba 26

összesen 79 m. m.

A forgalom 132.07 q. val kisebb volt mint múlt évi február hóban.

Személy szállított Fiuméből 231, Fiuméba 450, összesen 681, vagyis 60-al több mint 1891 megfelelő havában.

Fiume-lussini vonal.

Kivitel Fiuméből 220

Behozatal Fiuméba 26

összesen 476 m. m.

E vonal áruforgalma a f. évi január havi forgalomhoz hasonlítva 85.80 q. val emelkedett.

A kivitel tárgyaiból említendő: 115.23 q. liszt, stb.

Személy szállított Fiuméből 23, Fiuméba 50, összesen 73 személy, azaz 31 személylyel több, mint f. évi január hóban.

Végre említendő hogy a társaság fiume-velosca-abbazia-leoranai vonalán 2968 személy szállított vagyis 533-el kevesebb mint f. évi január hóban.

Fiume zengg-zárai vonal.

Kivitel Fiuméből 1682.87

Behozatal Fiuméba 169.78

Kivitel Zenggből 7.176

Kivitel Arbébből 0.25

Kivitel Zárából 46.90

összesen 1974.26

Hasonlítva a múlt évi február havi forgalomhoz e vonal forgalma 813.96 q. val emelkedett.

Személy szállított 333 vagyis 239-el több mint múlt évi február hóban.

Fiume-pólai vonal.

Kivitel 627, Behozatal 202, — összesen 829 m. m.

E vonal forgalma a múlt évi február havi forgalomhoz hasonlítva 831.65 q. val csökkent.

A kivitt árukból említendő: 102.43 q. zab, 248.52 q. liszt, 44.82 q. czukur, 42.50 q. tengeriliszt stb.

Személy szállított Fiuméből 156,

Fiuméba gyis 64 el ruár hóba

Osszefo társaság szállított Fiuméből Fiuméba Közbeeső

különféle

Az o

Az osz tal f. év áruforgalo

B

Trieszt

12, zsir 0

20. bór 4

lönféle ár

Olasz

különféle

Görög

2, Smyrn

stantinápi

Keletim

pore 109,

Egypton

Said 76,

Brazili

neiro 229

Osszes

4547 több

Trieszt

Albáni

Olasz

5.924 m.

Görög

7695 m.3

so 13. M

144, S M

15, Konst

Smyrna 3

m m. és

Egypton

65.772 m

m. m. és

Keletim

Brazili

4171, Rio

összesen

Osszes

9397.78

darab hor

vitelhez h

rint szám

q-val a fa

rel és a f

Nevezet

639 liszt,

kor, 215

na stb.

Személy

méba 18

mint az

Fiuméba pedig 219, összesen 375, vagyis 64 el kevesebb mint múlt évi február hónapban.

Összefoglalva a fentebbi adatokat a társaság összes rendes járatu vonalain szállított f. évi január hónapban.

Fiuméből	32.727,43 q.
Fiuméba	16.401,45
Közbeeső kikötők közt	362,37

Összesen 49.492,27 q. különféle áru és 36 utas.

Az osztrák Lloyd társaság

Az osztrák Lloyd-társulat gőzöse által f. évi február hónapban a következő áruforgalom közvetített Fiumén át:

Behozatal Fiuméba:

Triesztből: kávé 119, olaj 80, szappan 12, zsír 0,35, gyümölcs 526, kézműáru 20, bór 49, vas 23, bor 2, likőr 18, különféle áru 255, összesen 1106 m. m.

Olaszországból: Brindisi: bor 1224, különféle áru 255, összesen 1216, m. m.

Görögországból és a Keletről: Corfu 2, Smyrna 200, Varna 1, Cavalla 1, Konstantinápoly 40, összesen 243 m. m.

Kelet-Indiából: Calcutta 5440, Singapore 109, összesen 5549 m. m.

Egyiptomból: Alexandria 0,50 Porto-Said 76, összesen 77 m. m.

Braziliából: Santos 300, Rio de Janeiro 229, összesen 529 m. mázsa.

Összesen behozatott 8720, mm. vagyis 4547 több, mint a f. évi január hónapban.

Kivitel Fiuméből:

Trieszt: 144,73 q.

Albiniáda: Valona 76 q.

Olaszországból: Brindisi 2,80 q. és 5,924 m.3

Görögországhoz és a Keletrre: Corfu 25, 7695 m.3, Burgas 12, Candia 6, Patraso 13, Metellino 18, Samos 2, Pyrius 144, S. Maura 9, Salonich 139, Dedeagh 15, Konstantinápoly 2170, Varna 13, Smyrna 38, Berutti 17, összesen 2640,11 m. m. és 7,695 m.3

Egyiptomból: Alexandria 86 m. m. és 65,772 m.3, Port-Said 5, összesen 91 m. m. és 65,772 m.3

Kelet-Indiába: Bombay 241 m. m.

Braziliába: Pernambuco 1789, Bahia 471, Rio de Janeiro 358 Santos 119, — összesen 6418 m. m.

Összesen kivitetett február hónapban 9397,78 q. és 79,391 m.3, továbbá 68, darab hordó. Az előző január havi kivitelhez hasonlítva esőként a súly szerint számított árak mennyisége 810,35 q-val a faneműk kivitele 216,983 m.3-al és a hordók száma 132-vel.

Nevezetesebb kiviteli cikkek voltak: 639 liszt, 126 gabona, 10 rizs, 50 ezukor, 215 papír, 186 butor, 1848 q. szena stb.

Személy szállított Fiuméből 7, Fiuméba 18, összesen 25 vagyis 3-val több mint az előző január hónapban.

Helji és különféle hírek.

Kitüntetés. A király *Keassay* István miniszteri tanácsosnak a fumei m. kir. tengerészeti hatóságnál, Konstantinápolyban konzuli minőségben viselt állásától való fölmentése alkalmából, jeles konzuli szolgálata elismerésül, a 3 oszt. vaskorona-rendet adományozta.

Peichl József lovag az Adriáti társulat kitűnő műszaki igazgatóját, szabadságot állományú sorhajóhadnagyot, a felsége címzetes fregattkapitányává nevezte ki.

Előptetés. A m. kir. tengerészeti hatóság elnöke, Dubravcich Vilmos III. osztályú révbiztos II. osztályú révbiztossá léptette elő.

A fumei kormányzó József főhercegnél. Gróf Batthyány Lajos kormányzókat e hó 19-kén fogadta József főherceg, ki teljes díszben jelent meg. Az

egyórásig tartott fogadtatás után *József* Agost főherceg megjelent a palotában hogy a kormányzó látogatását viszonzza.

Főuri vendégek Özv. *Andrássy* Katinka grófnő, kormányzóknak nejének édes anyja, és fivére gróf *Andrássy* Gyula a husvéti ünnepeket, a kormányzóknak családja körében töltötték.

Gróf Batthyányné a „Mária” árva házában. Gróf *Batthyány* Lajosné sz. *Andrássy* Ilona grófnő a közelmúlt napokban meglátogatta a fumei Mária árvaházat. A hosszabb ideig tartott látogatás alatt a grófnő meglepetését fejezte ki az intézet mintaszerű berendezése fölött. Megemlítjük egyúttal, hogy a jótékony intézet nagylelkű alapítója, gróf *Szapáry* Gézáné a közelmúlt husvéti ünnepek alkalmára az árvaház részére szép husvét ajándékokat küldött.

Fiume és a horvátok — A zágrábi „*Obzor*” Fiume ügyéről ír, s felpanaszolja, hogy míg a magyarok által anyira délelgetett Fiume virágozik, a horvát tengerparti többi helyek: Zengg, Baccari stb. városok hanyatlának: a horvátoknak jobban kellene tehát gondoskodniok mindenről, különösen Fiuméről, a mely horvát nemzetiségének s a történelmi jognál fogva is. A napirendről soha nem kellene horvát részről levenni Fiume kérdését, melyet Horvátországtól mindenképp elszakítani igyekeznek; pedig a pozitív törvény szerint is Horvátországgal kellene azt egyesíteni. S e helyett mit látunk! A horvátok elnyomását Fiumében. Az összes horvát hatóságok már eltávolították Fiuméből s most a horvát gymnásiumot is veszély fenyegeti, miként ezt a magyar miniszterelnök szavaiból kivehetjük. Fiume hatósága ignorálja a horvátokat, mert nem is írja ki a választásokat a horvát tartománygyűlésre való képviselők megválasztására nézve: Pedig Fiumének a törvény értelmében két képviselőt kellene küldenie a zágrábi tartománygyűlésbe. A horvát kormányának s a horvát tartománygyűlési többségnek volna a kötelessége a horvát Fiumét védelmé alá venni, a fumei horvátoknak pedig azon kellene lenni, hogy a városi képviselőben minél nagyobb számban legyenek, akarunk ott érvényesülni, szóval Fiumét meg kellene hódítani, mert ha az megvan hódítva, a horvát hang lesz a mérvadó az ottani képviselőtestületben, akkor a horvát tartománygyűlési választások is meg fognak ejteni, a fumeiek lemondanak a pesti országgyűlésen való képviseltségről, a fumei delegátusok majd be mennek akkor a regnikoláris deputációba, mely kívánni fogja, hogy Fiume Horvátországhoz csatoltassék s vele egyesítették politikailag is, a mint hogy erkölcsileg már egyesítve van.

Eljegyzés. Conte Domini Leonardo városi jegyző közelmúlt napokban jegyet váltott *Veneziani* Dalja kisasszonnyal Triesztben.

A herceprimás és a fumei kormányzó. *Vaszary* Kolos herceprimás megbízta unokaöcsét *Vaszary* Jánost, hogy gr. *Batthyány* Lajosnak Fiume új kormányzójának az arcképét fesse meg Győr vármegye díszterme számára. Gr. *Batthyány* Lajos mint győri főispán, *Vaszary* Kolossal még pannonhalmi apát korában igen jó barátságban élt s ennek a barátságának akar a primás az arckép megfestésével emléket állítani.

Asilo clotilde. *Batthyány* Ilona grófnő, kormányzóknak neje, a husvéti ünnepekre kalácsot, piros tojásokat és kis képeket osztottat ki az óvoda kisdédei között.

F. hó 21-én pedig meglátogatta ez intézetet, a melynek ő az elnöknője. Dr. *Berghoffer* J. h. tanfelügyelő, gróf *Wickenburg* István titkár, *Donáth* Imre igazgató és Dr. *Sándorffy* N. fogadták az új elnököt. *Donáth* Imre igazgató üdvözlő beszédére megígérte, hogy az intézetet támogatni fogja.

Egy óránál tovább időzött a grófnő az intézetben, megtekintve az összes helyiségeket s a legnagyobb érdekléssel

sérve a kisdédek foglalkoztatását. Eltávozásakor teljes melegegésedésének adott kifejezést.

Nagylelkű adomány. A *Bayerthal* és *Löwy* czég a fumei Mária árvaház részére 50 fírtot adományozott.

Halálozás. *Hadfy* Imréné, volt fumei pénzügyőri főbiztos, jelenleg m. kir. honvédszázados, stb. neje e hó 15-kén mint résztvevőleg értesülünk 29 éves korában elhunyt. A boldogult derék nő és példás anyja halála Fiumében általános részvétet keltett. A kiadott családi gyászjelentés a következőleg hangzik:

Hadfy Imre, m. kir. honvédszázados, honv. Ludovika akad. tanár mint férj és gyermekei *Zoltán*, *Elza* és *Mária* pólnitzi *Bund Henrik* és neje *Ludovica Janka* mint szülők; pólnitzi *Bund Aurél*, *Janka* férjezett *Ruzsich Károlyné*, *Arpád Henrik* és *Ida* mint testvérek; továbbá öze. *Hadfy* Jánosné *Schik Izabella* mint anyós; végül *Pok Gézné Hadfy Ilma*, *Borsody Sándorné Hadfy Mária*, *Hadfy János* és *Hadfy Sarolta* mint sógor és sógornők mély fájdalomtól sújtott szívvel jelentik szeretett, felejtethetlen neje, anyjuk, leányuk, testvérük, menyje, illetve sógornőjük **Hadfy Imréné** szül. pólnitzi *Bund Gabriella* urnőnek, ez évi április hó 15-én délután 2 óra 30 p kor életének 29-ik, boldog házasság 9-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei e hó 17-én délután 3 órakor fognak lakásán (Ludovika-akadémia épülete) a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a budai katonai temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent miséidőszak a boldogult lelki üdvéért e hó 19-én délelőtt 10 órakor fog a Ludovika-akadémia kapujában a Mindenhatónak bemutatni. Budapesten, 1892 április hó 15-én. Béke hamvaiba!

A magyarországi turista egyeslet tanítói osztályának városunkba tett kirándulása zsepen sikerült. Dr. *Verebely* fővárosi tanfelügyelő vezetése alatt 5 tanítónő és 25 tanító látogatott el hozzánk. Különös érdeklődéssel tekintették meg városunk és környékének nevezetességeit s az állami elemi és polgári fiúiskolát. A magyar beszéd tanítására alkalmazott, úgy nevezett *direkt* módszer különösen tetszett a szakférfiaknak, s a leghizelgőbben nyilatkoztak az elért eredményről s egyéb rendtartási intézkedésekről. Örvendünk, hogy a szakférfiak ily kedvezőleg vélekednek az állami intézetekről.

Az ingyenes magyar nyelvi tanfolyamot, a melyet a m. kir. állami elemi és polgári fiúiskolában az intézet igazgatója ez évben is megnyitott, hat hónapi tanítás után f. hó 13-án záró vizsgával fejezték be. Az intézet igazgatója hazafias beszédben buzdította a felnötteket az állami nyelv tanulására, kimutatta azt, hogy mily szükséges ez minden fumeire nézve.

A tanítást atanfolyamon *Donáth* Imre igazgató és *Micheli* Endre tanító az egész idő alatt ingyen végezték; a világitási költségeket pedig ez évben is *Zichy* Agost gróf fedezte.

Érdekes hangverseny kilátásban. Értesülünk, hogy *Liedl* Ferenc hegedűművész a budapesti opera első hegedűse, ki 1880-ban Bécsben *Sarasate* és *Joachim* közt fényes diadalt aratott, s tavaly a Sultán előtt játszva, érdemrenddel lett kitüntetve — hangverseny körútjában a jövő hó elején városunkat is utba ejti s itt egy helybeli zongora művésznő közreműködésével két hangversenyt ad. A hangverseny részleteiről lapunk legközelebbi számában referálunk.

Tengerészeti hírek.

Új hadihajók. Pólából írják, hogy a közös hadügyminiszterium három új panczélhajót szándékozik építeni. Az új hajók nem kapnak torpedoszerkezetet, tehát teljesen elértnek valamenyi újabbkor-

belli hadihajótól. A hajók közül egyet Pólában, egyet Triesztben, egyet pedig Ebingben szándékozik a hadügyminiszter építtetni. Ezzel a hírrel kapcsolatosan, arról is értesülünk, hogy a III. osztályú első számú torpedóhajó ezentúl a Dunán fog tartózkodni.

Németország és a levantei járatok. Az 1890 június végén Hamburgból nagy zajjal életbe lejtett *keleti hajózáratok* a múlt év végeig terjedő első tizenhét havi üzlete fölötté kedvezőtlen eredményt mutat. Az egész főlőleg 192,379 márka, mely összeg a szükséges leírásokra sem elegendő. A társaság a láptőkéje 1 1/2 mill. m. s e mellett 750,000 m. elsőbbségi kölesön terhelt a vállalatot. Ezzel szemben a társaság négy gőzöse 2.180,000 m. értékkel képvisel.

Pályázat révbiztosi állásra. Egy III-ad osztályu m. kir. révbiztosi állomásra a m. kir. tengerészeti hatóság pályázatot nyit Ezen állomással évi 600 ft. fizetés 100 ft. lakpénz van egybekötve.

— A pályázók kötelesek kimutatni, hogy megfelelnek a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883 évi I. sz. t. czikk 16 §-ban előirt kívánalmaknak jelesen, hogy hosszútáratú tengeri kereskedelmi kapitányi minőségben, két éven át hosszútáratú nemzeti hajón parancsnok volt, valamely révhivataltól 6 honapon át gyakorlatoskodott, s a tényleg létező szabályok szerint berendezett különleges minősítési vizsgát letette. Az okmányokkal felszerelt kérvények f. évi május hó 31-éig az alulirt tengerészeti hatósághoz nyújtandók be.

Kereskedelmi hírek.

A fumei kereskedelmi és iparkamara jelentése 1891 évről. A fumei kereskedelmi és iparkamara jelentése az 1891 évről, e hét folyamán hagyta el a sajtót. Az érdekes könyv tartalmát legközelebb részletesen fogjuk ismertetni.

Nafta-szállírnány a fiu mel petroleum gyár részére. Az „*Aross*” nevű cisterna hajó a hét folyamán érkezett meg Batumból Fiuméba; a hajó 40.000 m. mázsa naftát szállított a kőolajjómító gyár részére.

Magyar leszámítoló és pénzváltó bank. Az igazgatóság *Valkó* Lajost, az intézetnek évek óta érdeműs cégvezetőjét, igazgató helyettesé nevezte ki, továbbá *Goldberger* Józsefet, a bank tőzsdedisponensét, cégvezetői joggal ruházta fel.

Vámpótlék Kréta szigetén. A budapesti kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek köröknek tudomására hozza, hogy Kretán a közoktatás költségeinek fedezésére egy éven át vámpótlékokat fognak szedni és pedig a bevitt árúknak minősége után, tekintet nélkül a kolkonkinti súlyra értékesebb küldemények után, mint pl. a liszt 2 piasztért és más közönséges áru után 1 piasztért.

Irodalom és művészet

A legszeq husvéti ajándék volt az, a mivel a *Heresi* József és *Karzag* Vilmos szerkesztésében megjelenő „Magyar Génusz” szolgált előfizetőinek. A husvéti szám ugyanis olyan pompával jelent meg, a melyben még magyar lap sohasem, s a minőt külföldi hasonló vállalatoknál is csak ritkán láthatunk. — Meglepően szép már maga a színes cimlap de a mit a színes szöveg-illusztrációk és e 15 színben nyomott műmelleklet nyújt, az felülmul minden várakozást. Ez ünnepi szám kiállításá szakértők állítása szerint is, de mint velünk a „Magyar Génusz” kiadóhivatala közli, négyezer forintba került. — A fővárosi sajtó egyhangulag nagy lelkesedéssel írt e lapról, mely most már könnyű szerrel ki fogja szorítani a hasonló külföldi vállalatokat. — Most folyó regényünket *Benicskyné Bajza Lenke*, a kedvelt írónő írta s egyik jeles művészmunkatársunk illusztrálta. Ujjonnan belépő előfizetőink úgy a regény

elejét, mint a »Kenyér« című rendkívül díszes és gazdag tartalmú emléklapot, mely szintén a »Magyar Géntusz« írák számát képesi, ingyen kapják. A »Magyar Géntusz« előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz: Budapest, Kerepesi-út 14. szám alá küldendők.

Az Athenaeum Kézi Lexikona. A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szerkeszti Dr. Ácsdy Ignác. Budapest 18 2. *Tizenharmadik* füzet. A népszerű s igazán nagy arányú elterjedésnek örvendő vállalat az új füzet az F. betűt foglalja magában. Két igen szép melléklet is van hozzá csatolva az egyik az Építészeti stílek harmadik és negyedik tábláját adja 44 rajzzal, a másik, tisztán magyar érdekű, pedig a hazánkba legutóbb visszakérült *Corvin-Codexnek* egy lapját mutatja, mely bizonyára sok ember vágát elégíti ki, aki eddig a Corvinák szép kiállításáról nem bírt magának képet alkotni. Melegen ajánljuk a közhasznú vállalatot a magyar közönség támogatásába. Valóban nélkülözhetetlen irodalmi segédeszköz nyer benne, mely utbagazítást ad a közelet és tudomány minden ágában. Megyelenik negyven kétheti, három ives füzetben s 1893 áprilisban teljesen be lesz fejezve. Egy füzet ára 30 kr. A legcél-szerűbb 10-10 füzetre 3 firtjával előfizetni s a pécz a Athenaeum kiadóhivatalához Budapestre küldendő. De megrendelhető minden könyvkereskedésben is.

M. kir. államvasuti ügyek.

Szász-magyar vasúti kötelek. Kiviteles kukorica-díjszabás kiadása. Folyó évi május hó 1-ével e fentnevezett vasúti kötelekben kiviteles kukorica díjszabások lépnek életbe, melyek a magyar államvasutak állomásairól a szász kir. államvasutak állomásaira illetőleg a szászporosz közös állomásokra teljes kocsi- és kocsikocsikban szállítandó *temperi* (kukorica) küldeményekre különösen mérsékelt közvetlen díjteleket tartalmaznak. Ezen kiviteles díjszabások a lent mondott naptól kezdve a részleg vasúti igazgatóságoknál megszerezhetők.

Uj díjszabási pótlékok az Elba átrakodási forgalmakban. F. évi május hó 1-én az 1885 évi szeptember hó 1-től érvényes Magyarország-Laube II rész. díjszabáshoz a XIII sz. és az ugyanazon naptól érvényes Magyarország-Dresda Elbarakpart II rész díjszabáshoz a XII sz. pótlék lép életbe, mely pótlékok, az osztályú és gabonadíjszabás módosítását és kiegészítését tartalmazza.

Esetleges díjleemelések f. é. július hó 1-jétől lépnek hatályba.

E pótlékok az aláirt igazgatóságnál drbként 15 kr-ért megszerezhetők.

Osztrák-magyar közszénforgalom. Folyó évi május hó 1-jével az 1892. évi március hó 1-je óta ásványszéncoaks- és szénválygküldemények szállítására fennálló kiviteles díjszabás 1. füzetéhez az I. számú pótlék lép életbe, mely egyrészt a Nánjor-császár északi vasut, másrészt a magy. kir. államvasutak illetve az o. m. államvasutársaság államosított magyar vonalainak több állomása közti forgalomban mérsékelt díjteleket és díjszabási helyesbítéseket tartalmaz. Ezen pótlék a részleg vasúti igazgatóságoknál megszerezhetők.

Rajna-Majna-átrakodási forgalom. (Aszalt gyümölcs és szilvaiz küldeményekre nézve 1887 évi október 22-étől hatályban levő kiviteles évad-díjszabás érvényességének meghosszabítása). A Vasuti és Közlekedési közlöny f. é. 10. számában 7719C II. sz. alatt megjelent hirdetés 3 pontja alatt felsorolt Rajna-Majna átrakodási forgalomban aszalt gyümölcs és szilvaizre 1887. október 22-étől hatályban levő kiviteles évad-díjszabás érvényességét, a hirdetésben jelzett f. é. április hó 1-je helyett. — f. é. május hó 1-éig tartja meg.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
Mócs Zsigmond.

A Kathreiner-Kneippféle kítűnő, és az egészségre nagy hasznú árpakávé kivonat képviselő-ségevel Fiume és vidékére Walluschnig A. fiuinei kereskedő lett

megbizva. E kítűnő kávé, mely iz és illattekintetében a gyarmat kávéval versenyez, kicsinyben, Fiumében, a következő kereskedőknél kapható: *Anderle B., Baccareich Antonio, Basso Francesco, Bastiancich M., Bianchi G., Blazevich P., Bolé I., Burich Pietro, Cartasio Nicoló, Curti Edoardo, Gatspasi Eugenio, Jellenich S., Mance Gioi., Manteovich Antonio, Miculinó Gasparo, Papet M., Penso Giuseppe, Schiltar G., Smoquina G., Paina Felice, Ungar Carlo, Valich A. Vlasich Lorenzo, és Vezzil B.*

Ez izletes kávé a fönnevezett kereskedőknél, megízlelés végett kis csomagokban *ingyen* is kapható, mely alkalommal az elkészíté-re vonatkozó utasítás is megadatik.

Med. Univ.

Dr. Krausz Ödön

fogorvos

Via Andrassy 533. (Luppis fele ház) a postaépület mögött.

Rendel 9-12 d. e. és 2-5 ig d. u.

Foghúzások rövid és enyhe narcosissal és a nélkül is eszközöltetnek. Fogtömések arannyal, ezüsttel, amalgammal, cementtel stb.

Mesterséges fogak és fogorok.

Bor kivonat.

Kítűnő és egészséges bornak azonnali elkészítéséhez, ajánlom e kitérőlt különleges-séget. Az így készült bor a valóditól meg nem különböztethető.

2 kilo ára (mely 100 liter bor elkészítéséhez elégséges) 5 frt 50 kr. utasítás a készítés-re díjmentesen mellékeltek. A legjobb eredmény, és a gyártmány egészséges tulajdonsága tekintetében jót állók.

Szész-megtakarítás

érhető el a pálmaknál az éj felülmulhatlan erősítő-essenciám által, mely az ital-

nak kellemes, és sikerült azt kölcsönöz, és szer kizárólag nálam kapható.

Ára kilonként 3 frt 50 kr. 600-1000 liteng használati utasítás.

E különlegességekből bármennyű **essenciát** ajánlok **rum, cognac, biomi li-körök** stb. gyártására, felülmulhatlan minőségben. A készítéshez szükséges utasítások díjmentesen mellékelva lesznek. **Arjegyzék bérmentve.**

Pollák Fülöp Károly

Essenciák különlegességi gyára Prágában Megbízható ügynökök kerestetnek.

Budapest, Kerepest-út 36. szám

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sternberg Armin és testvére
ingyenes ípat
BUDAPEST, VII., Kerepest-út 36.

Saját gyártmányú minihangszerek, szász, angol, francia, és orosz hangszerek és azok keltetői, alkalmassági. Mindemennyű hangszerek és zeneművek javítása és khangosítása pontosan és szakszerűleg.

Zongorák javítása és hangolása pontosan eszközöltetik.
Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Budapest, Kerepest-út 36. szám

Híres legkedveltebb savanyuvize

ÁGNES

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat írt magának a felsőbb és legfelsőbb körökben

O. cs. és kir. fensége

József főhercegy asztalán rendszer itallul szolgál

Kítűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénásványtartalmu * A bornak színe nem változtatja
Temperetese inót kellemessé teszi

* A miatt is a vendéglőknek kiválóan alkalmas szolgálatot tesz.

Újabbban a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES-forrás savanyuvize.

Vegyelmeze **Dr. LÉNGYEL BÉLA** egyetemi tanár

Ágynya a bel- és külföldi számos orvosi tekintélyei által filog a lelegzési, emésztési, légúti-szervek harutos bántalmait; hátsóan gyógyítja a Rheumatiz, görvoly, vesekő, köszvény-lajokát, epury használatu a tagok ezüstos bajnaki, gyermekknél megakadályozza a szénásvány-kepeződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénásvány tartalmu fgyva ezen fűző savanyuviz a legkellemesebb itell s borral használva igen nagy keletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is egy mint hazánkban, általános-an a kolera megelőzésére ellen préservatív gyógysszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, és szerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ÉDESKUTYI L. cs. és kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

ORSZÁGOS FÓRAKTÁR

BATTARA P. könyvnyomdája Fiumében.

Előfizetési...
Egy évre...
Félévre...
Negyedévre...
2 hóra...
Külföldre...

A világ

Most...
immár...
reskedel...
lónak...
kálni...
adatait...
ley-bill...
válság...
termény...
merikab...
esökent...
mokban...
vitelnél...
pai állm...
kaja 189...
tek tínt...
nem főök...
gok, a...
volt, nag...
cikket...
fálni. An...
sterling...
portált...
ben: Fra...
viteli töl...
14-8 mil...
fontosab...
vetkező

Nagybr...
Francia...
Olaszors...
Svájcz...
Ausztr...
Orosz...
Egy-Ál...
Spanyol

XIII Da

(A...
Mindent...
nagy olas...
ben gond...
bölcsezs...
vallás-erő...
irt, a mel...
és a földr...
Gyula tam...
méjti latin...
Bárme...
az igazsá...
óriási vál...
kori világ...
sem más...
oly erővel...
mint az ő...
Ezen te...
giai tudó...
általános...
tással volt...
két fényes...
A mult...
erkölcsi se...
tekintélye...
jának egy